QORTI TAL-MAĠISTRATI (GĦAWDEX)
BĦALA QORTI TA' ĠUDIKATURA KRIMINALI

MAĠISTRAT DOTTOR SIMONE GRECH
B.A., LL.D., MAG. JUR. (EUR LAW)

Każ numru 32/2021 (SG)

Il-Pulizija

versus

Tarcisju Cremona

Illum, 13 ta' Frar 2025

Il-Qorti;

Rat l-akkużi dedotti kontra l-akkużat Tracisju Cremona, ta' 69 sena, imwieled Xagħra, Għawdex nhar it-18 ta' Mejju 1951, Għawdex, detentur tal-karta tal-identita' numru 39051 G li permezz tagħhom ġie akkużat:

"*Talli nhar l-10 ta' Diċembru 2020, għall-ħabta tal-12:15p.m. waqt li kien qiegħed fi triq Pawlu Portelli, Rabat, Għawdex u/jew f'dawn il-Gżejjer.*

1. *Volontarjament ħassar għamel ħsara jew għarraq ħwejjeġ ħaddieħor, mobbli jew immobbli, u cioe vettura tal-għamla Isuzu NQR70 bil-pjanċa tar-reġistrazzjoni DBQ449, liema ħsara taqbeż aktar minn elfejn u ħames mitt ewro (€2500) u li saret għad-dannu ta' Louis Farrugia, Joseph Aquilina u/jew id-diretturi Food Chain (Holdings) Ltd u dan bi ksur tal-artiklu 325(a) tal-Kap. 9;*
2. *U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi saq Fork Lifter tal-għamla Caterpillar mingħajr numru tar-reġistrazzjoni fi triq pubblika u dan ai termini tal-artiklu 110(3) ta' S.L. 65.11;*
3. *U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi saq Fork Lifter tal-għamla Caterpillar mingħajr numru tar-reġistrazzjoni mingħajr ma kellu liċenzja tas-sewqan b'manjiera bla kont, traskurata u perikoluża u dan bi ksur tal-artikolu 15(1)(a) tal-kapitolu 65;*
4. *U aktar talli fl-istess, data, ħin, lok u ċirkostanzi saq l-imsemmi Fork Lifter tal-għamla Caterpillar mingħajr assikurazzjoni għal terzi persuni u dan ai termini tal-artikolu 3(A) tal-Kap. 104;*

Il-Qorti ġiet mtluba wkoll illi sabiex f'każ ta' ħtija barra milli tapplika l-piena skont il-liġi torda wkoll l-iskwalifika tal-liċenzja tas-sewqan tal-imputat għal dak iż-żmien li l-istess Qorti jidhrilha li huwa xieraq.

Il-Qorti ġiet mitluba li f'każ ta' ħtija, bl-iskop li tipprovdi għas-sigurta tal-persuna offiża u cioe' ta' Joseph Aquilina jew għaż-żamma tal-bon ordni pubbliku, flimkien mal-piena jew minflok il-piena applikabbli għar-reat, torbot lill-ħati b'obbligazzjoni tiegħu innifsu taħt penali ta' somma ta' flus, u dan ai termini tal-artikolu 383 et seq. tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta."

Rat li din il-kawża ġiet assenjata lil din il-Qorti hekk kif diversament ippreseduta;

Rat li l-prosekuzzjoni u d-difiża eżentaw lill-Qorti milli terġa' tisma' x-xhieda kollha li diġa nstemgħu minn din il-Qorti kif diversament ippreseduta;

Semgħet ix-xhieda u rat il-provi kollha, kif ukoll id-dokumenti esibiti;

Rat l-atti kollha tal-proċeduri;

Semgħet it-trattazzjoni orali;

Rat illi l-kawża kienet imħollija għas-sentenza;

IKKUNSIDRAT:

Illi l-ewwel akkuża li tressqet mill-prosekuzzjoni hi dik ta' ħsara volontarja hekk sanċit mill-Artikolu 325(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta:

> "*Kull min, b'mezzi xort' oħra minn dawk imsemmijin fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-Sub-titolu, volontarjament iħassar, jagħmel ħsara jew jgħarraq ħwejjeġ ħaddieħor, mobbli jew immobbli, jeħel, meta jinsab ħati –*
> a. *jekk l-ammont tal-ħsara ikun iżjed minn elfejn u ħames mitt euro (€2,500), il-piena ta' priġunerija minn tmintax-il xahar sa erba snin*"

Il-Prosekuzzjoni ressqet bħala xhud lil Joseph Aquilina li xehed illi huwa mar iwassal xi merkanzija għand xi negozjant fir-Rabat Għawdex, u sa xħin kien ser iħott il-merkanzija pparkja t-trakk tiegħu DBQ449 quddiem garaxx. Dan spjega li f'daqqa waħda, tfaċċa ragel li talbu jneħħi dan it-trakk u huwa kien talbu bil-kalma li jagħtih ftit ċans peress li ma kienx hemm fejn jipparkja t-trakk tiegħu. Aquilina kompla jistqarr li dan ir-ragel telaq u tfaċċa b'forklift filwaqt li hedded li jekk it-trakk mhux ser jitneħħa kien ser imexxih hu. Aquilina kompla jistqarr li huwa ma ċaqlaqx it-trakk minn fejn kien nonostante li kien qiegħed quddiem garaxx, u nonostante li kien ġie mitlub minn dan ir-raġel biex ineħħi t-trakk. Aquilina kompla jixhed li sussegwentement it-trakk ġie imbuttat b' dan il-forklift, u kien għalhekk li huwa ħa l-filmat ta' x'inhu jiġri. Kompla jgħid li mbagħad informa lill-manager tiegħu u mar jirraporta l-Għassa b'dan l-istess trakk. Spjega wkoll li huwa ra lil dan ir-raġel ftit minuti u għalhekk ma kienx f'pożizzjoni li jagħrfu fl-awla. Lanqas kien f'pożizzjoni li jikkonferma d-data u l-ħin meta seħħ dan l-inċident.

Xehed ukoll **PS 428 Carmelo De Battista**, li sostna li meta tkellem mal-imputat, dan kien stqarr miegħu li huwa ried joħrog ix-xogħol ta' irħam minn

ġewwa l-fabbrika tiegħu u Aquilina rrifjuta li jċaqlaq it-trakk filwaqt li insulenta lill-istess imputat. Kompla jgħid li skont l-imputat, Aquilina stiednu għall-ġlied u fl-aħħar, l-imputat kien irrispondieh li huwa jkun jista' jkompli jaħdem jekk iressaqlu t-trakk bil-fork lift 'il quddiem.

Il-Qorti fliet ukoll dak li rrelata Jonathan Mizzi li ħareg stills minn dan il-filmat li ġie esibit. Tabella 1 turi fork lifter li l-frieket tiegħu jidhru taħt il-qiegħ tal-parti ta' wara ta' trakk bin-numru tar-reġistrazzjoni DBQ 449 jerfa' piż tat-trakk u jimbotta l-istess trakk minn quddiem gate li jidher li kien ipparkjat quddiemha. Tabella 2 turi l-fork lifter jieqaf, il-frieket tal-fork lifter jitniżżlu minn ma' qiegħ it-trakk u l-fork lifter jinsaq b'lura minn mat-trakk, waqt li tabella 3 turi x-xufier illi kien qiegħed isuq il-fork lift riekeb l-istess fork lift, jimmanuvra l-fork lift biex jidħol ġol-bitħa, waqt li tabella 4 turi l-istess fork lift dieħel ġol-bitħa.

Il-Prosekuzzjoni ressqet ukoll prova li vettura DBQ 449 Isuzu NQR 70 refrigerated truck with tail lift kienet reġistrata fuq Louis Farrugia ID card 199451M on behalf of Food Chain Holdings Limited ta' Trident House, Marsa.

L-aġir tal-imputat jirriżulta mill-filmat li ġie esibit f'din il-Qorti. Dak li jonqos li jiġi kkonstatat huwa jekk tressqitx prova lil hinn minn kull dubbju raġjonevoli li per konsegwenza ta' dan l-aġir tal-imputat, ġiet ikkagunata ħsara volontarja fil-vettura tal-għamla Isuzu NQR 70 bil-pjanċa ta' reġistrazzjoni DBQ449.

Skont ix-xhieda ta' Mark Mifsud, warehouse u distribution manager ġewwa Quintano Foods, dan kien ra il-filmat li minnu jidher li l-forklift kien refa' t-trakk mit-tail lift li huwa apparat li jidhol taħt it-trakk. Spjega li meta t-trakk ġie lura Malta, huwa kien preokkuapt li saret xi ħsara lit-tail lift. Sostna li l-aħħar spezzjoni tat-tail lift minn inġinier kienet seħħet fis-6 ta' Lulju 2020. Kompla jgħid bil-ġurament li saret spezzjoni oħra mill-inginier fil-15 ta' Diċembru 2020 u dan kien ikkonkluda li t-tail lift la jaħdem sew u lanqas huwa safe. Ikkonferma wkoll li minn dik il-ġurnata sal-lum, dan it-tail lift baqa' ma ntużax darba.

Ġie wkoll esibit Dok BCS5 li huwa ċertifikat datat 15 ta' Dicembru 2020 li fih ġie mniżżel li dan it-tail lift ma għandux jintuża peress li ġie misjub 'defective'.

Il-Qorti fliet ukoll ir-rapport tal-espert tekniku Antwan Mugliett li kkonkluda li s-somma globali sabiex isiru t-tiswijiet meħtieġa tlaħħaq għal ħamest elef erbgħa mija u tletin ewro (€5,430).

Madanakollu, mix-xhieda ta' Mark Mifsud irrizulta li fil-perjodu minn meta saret l-aħħar spezzjoni ta' dan it-trakk, u ċjoè s-6 ta' Lulju 2020 sa Diċembru 2020, it-trakk kien qed jintuża b' mod regolari. Mifsud ikkjarifika li f'dak il-perjodu ma kellux ilmenti minn ħaddiema li t-tail lift mhuwiex jaħdem jew kien hemm il-ħtiega li jkun hemm xi xogħlijiet ta' tiswija fuqu. F'seduta sussegwenti, Mifsud ippreżenta dokumentazzjoni li skont hu turi li fit-3 ta' Diċembru 2020, it-tail lift partikolari kien intuża u kien qed jaħdem. Madanakollu, ma tressaqx ix-xufier li effettivament kien qed isuq dan it-trakk sabiex jikkonferma bil-ġurament tiegħu li verament fit-3 ta' Diċembru 2020 (ossija ftit jiem qabel ma' seħħ l-inċident mertu ta' din il-kawża), dan it-tail lift

kien qed jaħdem b'mod tajjeb. Inoltre, l-istess Mark Mifsud bil-ġurament ikkonferma li huwa ma jivverfikax jekk it-tail lift ikunx qiegħed jaħdem qabel ma' trakk jintbagħat fuq xogħol. Infatti, huwa spjega fix-xhieda tiegħu tat-22 ta' Novembru 2022 li: "*Jekk it-tail lift ikunx qieghed jahdem mhux ha mmur niccekkja.*"

Fl-isfond ta' dan kollu, din il-Qorti ma għandhiex quddiemha dik il-prova rikjesta fil-kamp kriminali li turi l-konnessjoni bejn l-aġir tal-imputat u l-ħsara li nstabet fil-vettura inkwistjoni. Din il-Qorti ma għandhiex quddiemha provi suffiċjenti lil hinn minn kull dubbju raġjonevoli li t-tail lift inkwistjoni ma kellu l-ebda ħsara u kien proprju l-aġir tal-imputat li kkaġuna l-ħsara li effettivament ġiet iċċertifikata ħamest ijiem wara li seħħ dan l-akkadut minn iniginier ex parte inkarigat mis-sid tal-istess trakk. Din il-Qorti għandha biss quddiemha prova li dan it-tail lift kien spezzjonat f'Lulju 2020 u dan kien irriżulta li kien fi stat li jista' jaħdem. Madanakollu, ma tressqitx prova li dan it-tail lift kien qed jiffunzjona dakinhar li seħħ l-inċident u li ma kellu l-ebda problema. Din il-Qorti lanqas tista' forsi tivverifika jekk dan it-tail lift dakinhar stess kienx qed jintuża, peress li mill-filmat li ġie esibit, ma jidhrix li t-tail lift kien qed jiġu uzat mis-sewwieq Aquilina. Għaldaqstant, fid-dawl ta' dawn id-dubbji, din il-Qorti ma tistax issib ħtija fl-imputat fir-rigward tal-ewwel imputazzjoni.

Dwar it-tieni imputazzjoni, din il-Qorti qieset x'jgħid ir-regolament 110(3) ta' S.L. 65.11 li jaqra li Ebda vettura b'caterpillar tracks ma għandha tinsaq fuq xi triq iżda għandha tkun mgħobbija fuq vettura oħra sabiex tinġarr. Il-Prosekuzzjoni ma ressqitx prova li dan il-fork lift kellu caterpillar tracks u lanqas mill-istills u mill-filmati ma jidhru caterpillar tracks. Għalhekk lanqas din it-tieni imputazzjoni ma tista' tiġi kkunsidrata bħala ppruvata.

Dwar it-tielet imputazzjoni, l-imputat qed jiġi akkużat li saq il-fork lifter b'manjiera perikoluża, traskurata u bla kont kif ukoll mingħajr ma kellu liċenzja tas-sewqan. Dwar l-imputazzjoni għal dak li għandu x'jaqsam ma' liċenzja tas-sewqan ommeno, il-Prosekuzzjoni ma ressqet l-ebda prova f'dan ir-rigward. Madanakollu, fir-rigward tal-imputazzjonijiet miġjuba dwar sewqan b'nuqqas ta' kont, bi traskuraġni jew b'mod perikoluż, din il-Qorti se tirreferi għas-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Ludwig Micallef (Deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali fis-17 ta' Awwissu 2010):

"*Jispetta ghalhekk lill-Prosekuzzjoni tipprova b'mod konklussiv illi l-incident li fih miet Clifford Micallef sehh unikament jew almenu in parti, tort ta' negligenza, traskuragni w nuqqas t'osservanza tar-regolamenti tat-traffiku da parti tal-imputat li tajjarha.*

Sabiex tipprova dan il-Prosekuzzjoni ma tistax tistrieh fuq dak li l-Qorti tista' tahseb li gara, ghaliex il-gudikant irid necessarjament jiddeciedi iuxta allegata et probate. Id-dover tal-Prosekuzzjoni hu allura li jipprezenta quddiem il-Qorti, kaz konvincenti u pprovat li adegwatament jistabilixxi l-htija tal-imputat ghall-akkadut, li tipprova kondotta voluntarja, negligenti, konsistenti generikament f'nuqqas ta' hsieb 'imprudenza', 'negligenza' jew 'traskuragni' jew ta' hila, ta' 'imperizja' fl-arti jew professjoni jew konsistenti specifikament

fin-nuqqas ta' osservanza tal-Ligijiet, regolamenti, ordnijiet u simili li tkun segwita b'ness ta' kawzalita' minn akkadut dannuz u involontarju.

Dan ifisser li fil-materja tal-kolpuz hemm necessarjament l-element t'attivita diretta ghal xi fini partikolari, li minhabba nuqqas ta' certu prekawzjoni jistghu jigu lezi jew danneggjati jew impregudikati l-interessi ta' terzi. Il-konnotat karetteristiku tal-kulpa huwa l-prevedibilta' tal-event dannuz, li kondotta llegali ta' xi hadd tista' ggib. Din hija l-kulpa normali jew l-hekk imsejha 'colpa incosciente' a differenza minn dik imsejha 'colpa cosciente', li hija l-kulpa bl-element fiha tal-previst tal-akkadut.

Hemm diversi forom ta' kodotta kolpuza derivanti minn att ta' negligenza, imprudenza, imperizja u non ossevanza tal-ligijiet, regolamenti, ordnijiet u simili.

L-imprudenza tigi mill-agir ta' xi hadd minghajr ma jiehu l-opportuni kawteli.

In-negligenza tigi mid-disattenzjoni u disakkuratezza tal-agent fil-kondotta tieghu.

L-imperizja hija l-forma specifika tal-kulpa professjonali cioe' kif jghid Manzini:-

"L-inettitudine e insuficienza professionale generale o specifica, nota all' agente di cui egli vuole non tener conto".

Il-kulpa tista' tkun dovuta wkoll ghal non osservanza tal-ligijiet, regolamenti, odnijiet u simili bhal ma huma l-assjem ta' regoli predisposti mill-Ordinanza tat-Traffiku –Kap 65, il-High Way Code – Motor Vegicle Regulations – bl-iskop li jigu evitati l-possibiltajiet ta' hsara u dannu lil terzi."

Irid jiġi determinat allura jekk l-imputat kienx ħati ta' xi nuqqas ta' ħsieb jew traskuraġni jew ta' nuqqas ta' tħaris tar-regolamenti. Il-Qorti tal-Appell Kriminali nhar s-sitta ta' Mejju, 1997 fil-kawża fl-ismijiet Il-Pulizija v Alfred Mifsud spjegat it-tifsiriet li għandhom jingħataw lil kull tip ta' sewqan li jiddipartixxi minn sewqan proprju:

"*Sewqan traskurat (negligent driving) hu kwalsiasi forma ta' sewqan li jiddipartixxi minn, jew li ma jilhaqx il-livell ta' sewqan mistenni minn sewwieq ragonevoli, prudenti, kompetenti u ta' esperjenza. Bhala regola l-ksur tar-regolamenti tat-traffiku kif ukoll in-non-osservanza tad-disposizzjonijiet tal-Highway Code li jincidu fuq il-mod jew il-kwalita' ta' sewqan ta' dak li jkun, jammonta wkoll ghal sewqan traskurat.*

Sewqan bla kont (reckless driving) hu deskritt fis- Subartikolu [2] tal-imsemmi Artikolu 15, bhala 'sewqan bi traskuragni kbira'. Din t-tieni ipotesi, jigifieri ta' sewqan bla kont, tikkontempla s-sitwazzjoni fejn il-grad ta' traskuragni tkun kbira, u tinkludi l-kazijiet 'fejn wiehed deliberatament jiehu riskji fis-sewqan li m'ghandux jiehu, minhabba l-probabilita ta' hsara li tista' tirrizulta lil terzi, kif wkoll kazijiet fejn wiehed ikun indifferenti ghal tali riskji'.

Sewqan perikoluz (dangerous driving) jirrikjedi li fil-kaz partikolari, s-sewqan kien ta' perikolu ghal terzi jew ghal proprjeta taghhom. Biex wiehed jiddeciedi jekk kienx hemm dana l-perikolu, wiehed irid jara c-cirkostanzi kollha tal-kaz, inkluzi l-hin w il-lokalita tal-incident u l-presenza o meno ta' traffiku iehor jew ta' nies ghaddejjin bir-rigel. Naturalment,

sewqan f'każ partikolari jista jaqa' that tnejn jew aktar minn dawn t-tlett forom ta' sewqan, f'liema każ, japplikaw id-disposizzjonijiet tal-ligi w id-dottrina in materja ta' konkors ta' reati. Ai finijiet ta' piena, l-legislatur pogga s-sewqan bla kont w is-sewqan perikoluż fl-istess keffa.

Ir-reat ta' sewqan traskurat hu kompriż w involut f'dak ta' sewqan bla kont u f'dawk ta' sewqan perikoluż." (vide Il-Pulizija v Charlotte Chamberlain, deciż mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-hamsa w ghoxrin ta' Mejju, 1950)."

Illi din il-Qorti hija tal-fehma li f'materja ta' incidenti stradali il-provi indizzjarji, hafna drabi jista' jkunu siewja ferm, u xi drabi jistghu anki jkunu siewja ferm aktar minn dawk okulari li, kultant jistghu ikunu biss soggettivi u kultant, u x'aktarx iva milli le, ikunu kuluriti b'dak li jissejjah "esprit de voiture". U mbaghad fejn ma jkunx hemm xhieda okulari li jistghu jiddeskrivu jew jispjegaw dak li gara, dawn il-provi indizzjarji, jistghu facilment u minghajr bzonn ta' hafna tigbid, jaghtu tamp acara tad-dinamika tal-incident. S'intendi, bhal kull prova indiretta ohra, jridu jkunu tali li jwasslu ghal konkluzzjoni univoka u li biha l-gudikant ikun moralment konvint lill hinn minn kull dubju dettat mir-raguni mill-htija jew responsabbilta' kriminali tal-imputat jew akkuzat."

Il-Qorti qieset il-filmat u x-xhieda mogħtija minn Aquilina li kien preżenti fuq il-post tal-akkadut. Qieset li għalkemm l-imputat għazel li jibqa' sieket, mill-filmat, din il-Qorti setgħet hi stess tagħraf li l-persuna li kien hemm fil-filmat huwa proprju l-istess imputat. Dan il-filmat ġie ppreżentat bħala Dok JA mill-istess Aquilina li kien proprju l-persuna li ha dan l-istess filmat. Din il-Qorti qieset li mill-filmat jirriżulta li l-forklift inħareġ barra fit-triq u għamel dik il-manuvra perikoluża fejn imbotta dan it-trakk li kien hemm ipparkjat. Din il-Qorti tqis li minn dak li rriżulta quddiemha, il-Prosekuzzjoni rnexxielha tipprova lil hinn minn kull dubbju raġjonevoli illi l-imputat saq dan il-forklift b'mod bla kont, traskurat u perikoluż. L-istess jista' jingħad fir-rigward tar-raba' imputazzjoni, peress li l-imputat ma ressaq l-ebda prova li huwa kien kopert b'polza ta' assigurazzjoni u l-oneru ta' tali prova kien jinkombi fuqu. Il-fork lift ġaladarba ma kienx assigurat ma setax jintuża barra fit-triqat, iktar u iktar jiġi utilizzat bil-mod kif jidher li ġie utilizzat mill-imputat meta wieħed jevalwa l-filmat esibit. Madanakollu, din il-Qorti tqis li hija ma tistax tasal biex issib ħtija fl-imputat fir-rigward tal-imputazzjonijiet kollha mressqa inkluż it-tielet u r-raba' imputazzjoni, għax jirriżulta b'mod mill-aktar evidenti li l-imputazzjonijiet ġew imressqa fir-rigward ta' ħin totalment żbaljat. Infatti l-imputazzjonijiet jirreferu għal ħin tal-12:15 PM fi Triq Pawlu Portelli, ir-Rabat, Għawdex mentri mill-current incident report u mix-xhieda ta' PS 428 jirriżulta li l-hin tal-12:15 PM kien il-ħin li fih Aquilina mar l-Għassa tar-Rabat, Għawdex biex jagħmel ir-rapport. Fl-ebda ħin ma ġie indikat il-ħin tal-akkadut korrett fit-taħrika tal-kawża odjerna. Il-filmat li ġie esibit lanqas jindika xi ħin jew xi data. Lanqas Aquilina ma kien f'pożizzjoni li jindika l-ħin u d-data li fih ġara l-inċident.

Dan il-punt ġie mqajjem mid-difiża fit-trattazzjoni finali orali, u nonostante dan, il-Prosekuzzjoni ma talbitx li ssir korrezzjoni biex jiġi indikat ħin qabel l-12:15 PM li ċertament ma seta' qatt ikun il-ħin li fih seħħ l-allegat inċident. Din il-Qorti

tagħmel referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Jesmond Seguna**, deċiża mill-Qorti tal-Appell fil-11 ta' Mejju 2023 fejn intqal:

"Illi fil-kawza il-Pulizija vs Jefrin Grech, deciza mill-Qorti tal-Appell per Imh. Dr. A Bugeja gie ritenut li:
"51. Apparti minn hekk anke l-lokuzzjoni wiesa li tinkludi jiem u xhur, ghalkemm hija lokuzzjoni li hija accettata minn dawn il-Qrati xorta wahda trid tigi uzata b'certa attenzjoni. Fil-fehma ta' din il-Qorti din il-lokuzzjoni ghandha tinghata t-tifsira ordinarja skont il-kalendarju.
B'hekk il-kalendarju ghandu kliem li jirriflettu kuncetti termporali specifici. Erba' u ghoxrin siegha jaghmlu jum. Tmienja u ghoxrin jum jew disa' u ghoxin jum jistghu jaghmlu x-xahar ta' Frar skont f'liema sena dak ix-xahar jahbat; daqs kemm tletin jew wiehed u tletin jum isawru l-kumplament tax-xhur skont il-kalendarju. Millbanda l-ohra sebat ijiem jaghmlu gimgha daqskemm erba' jew hames gimghat, skont kif jahbtu, jaghmlu wkoll xahar. Izda bla dubju tnax il-xahar jaghmel sena.
52. Mistqarr dan kollu b'hekk meta din il-Qorti tigi konfrontata b'lokuzzjoni akkuzatorja li tghid "f'Lulju 2006, jew jiem jew xhur wara" Qorti ta' Gustizzja Kriminali ghandha tinterpreta din il-lokuzzjoni temporali bhala li tirreferi ghax-xahar ta' Lulju kollu, inkluz il- jiem u xhur ta' wara. Din il-frazi filwaqt li tinkludi "xhur", ma ssemmix "snin". Minn din il- lokuzzjoni tat-tieni imputazzjoni Qorti tista' tinferixxi li l-intenzjoni tal-Prosekutur kienet li jixli lill-imputat bir-reat de quo kif allegatament minnu kommess bejn ix-xahar ta' Lulju 2006 u x-xhur ta' wara li pero ma jinkludix ukoll snin ta' wara, in kwantu li kieku dik kienet l-intenzjoni tal-Prosekutur huwa kien ikun aktar car u specifiku li jindika l-kelma "snin". Verament li ghadd kbir ta' xhur jista' wkoll jikkostitwixxi snin. Izda l-Ligi kriminali ma tistax tigi interpretata b'dan il-mod daqshekk laxk u wiesa. Ir-riferenza ghal xhur ghandha tkun ristretta ghal ammont ta' xhur f'kalendarju li ma jaghmlux flimkien aktar minn sena. Ghalhekk il-kelma "xhur" ghandha tinftiehem li tinkludi sa massimu ta' total ta' tnax il- xahar inkluz ix-xahar li ghalih tkun qed issir ir-riferenza fl-att akkuzatorju."
Sitwazzjoni simili kienet ukoll giet trattata fil-kawza fl-ismijiet il-Pulizija vs Pauline Fenech, deciza mill-Qorti tal-Magistrati nhar il-11 ta' Jannar 2022 fejn il-Qorti iddikjarat li:
"Kif inghad, l-imputata giet mixlija illi kkommettiet ir-reati lkoll addebitati lilha fic-Ċitazzjoni "Mejju 2012 u fix-xhur ta' qabel".
Isegwi ghalhekk illi kif impostata, I- imputazzjonijiet jirreferu necessarjament ghal fatti li graw f'Mejju 2012 jew f'xhur antecedenti dik id-data. Filwaqt li bl-uzu tal-plural fil-kelma "xhur" l-ispazju temporali tal- fatti li ghalihom jirreferu l-imputazzjonijiet jista' jitqies li gie estiz ghal diversi xhur qabel Mejju 2012, il-Qorti pero' tqis illi l-parametri tal-kelma "xhur", b'mod generali, ghandhom ifissru dawk il-ftit xhur qabel id-data specifikata u ma jistghu qatt jiggebbdu biex jinkludu fihom fatti li jkunu sehhew sitta, seba' jew tmien xhur jew iktar, qabel. Wisq anqas ma jistghu jidhlu fl-iskop tal-kliem "fix-xhur ta' qabel", dawk ix-xhur tas-sena ta' qabel id-data espressament msemmija fl-imputazzjoni, f'dan il-kaz Mejju 2012 ghaliex iz-zmien indikat fl-akkuza jirreferi ghal "xhur ta' qabel" Mejju 2012 u mhux "is-snin ta' qabel" Mejju 2012.

Konsegwentement, il-Qorti tqis illi ghall-fini tar-reati addebitati lill-imputata fic- Ċitazzjoni, tista' tinsab htija biss jekk ikun jirrizulta li dawn ir-reati gew kommessi mill-1 ta' Jannar 2012 'il quddiem izda mhux qabel din id-data."

Illi kwindi bl-istess ragunament adoperat mill-Qrati taghna, fil-kaz in kwistjoni, l-uzu tal-kliem "19 ta' April 2020 jew fil-granet ta' qabel" jinkludi id-19 ta' April 2020 u s-sebat

ijiem ta' qabel biss, u dan skond l-applikazzjoni ta' tifsira ordinarja skond il-kalendarju. Dan qed jinghad ghaliex altrimenti jekk il-prosekuzzjoni riedet tindika perjodu temporali itwal kellha tuza l-kliem "il-gimghat ta' qabel" jew "xhur ta' qabel" skond il-kaz.

Illi kwindi ukoll allura kien jispetta lill-prosekuzzjoni li tressaq provi sal-livell ta' minghajr dubju dettat mir-raguni li l-allegat ragion fattasi sehh fid-19 ta' April 2020 u/jew is-sebat ijiem ta' qabel u mhux f'xi data kwalsiasi ohra f'April jew xahar iehor.

Illi tali insenjament huwa ormai assodat f'gurisprudenza kopjuza fejn inghad diversi drabi li d-data fic-citazzjoni hija fattur importanti u li jekk ma jigix sufficjentament pruvat allura dan ghandu jwassal ghall-liberazzjoni.

Illi in sostenn ta' dan il-punt l-esponenti jaghmel referenza ghas-segwenti sentenzi sabiex juri kif il-Qrati dejjem iddikjaraw lill-imputat mhux hati meta kien hemm zball fid-data tal-akkuza, jew fil-hin li fih gie kommess ir-reat. Infatti kien hemm kawzi fejn l-imputat gie liberat minhabba zball fil-hin (ghalkemm id-data kienet korretta), multo magis allura id-data hija fattur importantissimu f'citazzjoni.

Illi sentenzi klassici li ta' sikwit jigu ccitati u li kienu jitrattaw zball fid-data, fil-hin jew fil-lok ta' fejn sehh l-allegat reat u li minhabba l-imputat kien gie liberat huma:

- *Il-Pulizija vs John Mary Briffa, deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-18 ta' Ottubru 2005*

- *Il-Pulizija vs Nicolai Magrin, deciza mill-Qorti tal-Appell nhar is-17 ta' Marzu 2008*

- *Il-Pulizija vs Warren Piscopo u l-Pulizija vs Rita Thuema, it-tnejn decizi fid-19 ta' Ottubru 2011 mill-Qorti tal-Appell*

Illi iktar ricenti, fil-kawza l-Pulizija vs Raymond Xerri et., deciza mill-Qorti tal-Appell nhar is-26 ta' Jannar 2017, il-Qorti illiberat lill-appellant wara li ddikjarat li:

"......il-Qorti qatt ma tista issib htija dwar il-kummissjoni ta' xi reat li ikun sehh fi zmien iehor u mhux dak indikat fl-akkuza, cirkostanza li hija tant materjali u sostanzjali fil-kaz imressaq 'il quddiem mill-Prosekuzzjoni. Dan ghaliex l-artikolu 360 stess ifisser kif ghandha tigi redatta ic-citazzjoni u liema huma dawk l-indikazzjonijiet mehtiega sabiex il-persuna imharrka tkun tista thejji id-difiza taghha tajjeb u dan bil-fatti kif indikati lillha f'dik ic-citazzjoni. Issa jekk dawk il- fatti ikunu gew indikati hazin, allura il-binarji ta' l-azzjoni ma ikunux gew definiti jew ikunu gew definiti hazin."

Fil-kaz Il-Pulizija vs Charles Sciberras, deciz mill-Qorti tal-Magistrati nhar it-30 ta' Novembru 20161, il-Qorti, ghalkemm sabet lill-imputat hati ta' xi imputazzjonijiet, però illiberat lill-esponenti mill-akkuza ta' ksur tal-kundizzjonijiet tal-helsien mill-arrest ghaliex irriteniet li:

"Jekk xejn il-Prosekuzzjoni resqet provi fis-sens li l-imputat wettaq reat fl-ewwel ta' Lulju 2014 ghall-habta tal-10.05hrs ta' filghodu gewwa l-Imsida izda l- Prosekuzzjoni u ma ppruvatx li huwa kiser il-kundizzjonijiet tal-ghoti tal-helsien mill-arrest ghall-habta ta' 10.05hrs ta' filghaxija skont kif gie msemmi fic- citazzjoni! A differenza ta' dak li intqal

aktar il-fuq, id-dettall tal-hin jista' jitqies li huwa wiehed mill-kriterji li huwa mehtieg mill-Artikolu 360(2) tal-Kodici Kriminali (partikolaritajiet ta' zmien) u f'kaz bhal dan jassumi rwol importanti biex ikun jista' jitqies jekk ir-reat ikunx integrat o meno."

Fil-kawza il-Pulizija vs Ramon Mifsud Grech, deciza mill-Qorti tal-Magistrati nhar it-23 ta' April 2012 li rreferiet ukoll ghal gurisprudenza ohra tal-Qorti tal-Appell, ukoll deheret l- importanza li jkun hemm dettalji korretti dwar il-hin u d-data tal-akkuza, fid-dawl tal-artikolu 360(2) tal-Kodici Kriminali. F'dan il-kaz il-hin fic-citazzjoni kien indikat bhala ghall- habta ta' xil-hdax ta' filghaxija, izda mill-provi kien jirrizulta li l-incident sehh ghall-habta tat-tlieta u nofs ta' filghodu, u konsegwentament minhabba din id-diskrepanza l-Qorti kienet ghaddiet biex tillibera lill-imputati.

...Illi fis-sentenza mghotija fit-18 ta' Ottubru 2005 mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet Pulizija vs John Mary Briffa, fejn l-appellant f'dik il-kawza gie akkuzat b'reati li allegatament sehhew "ghall-habta tas-7.30 p.m." mentri l-provi kienu jirrigwardaw incident li sehh "ghall-habta tas-7.30 a.m.", intqal li:

"L-imputazzjoni ghalhekk kif impostata qed tirreferi ghal xi haga li allegatament grat tnax-il siegha wara u l-ewwel Qorti hekk sabet lill- appellant hati. Mill-provi ma jirrizultax li gara xi incident fil-hin indikat fl- imputazzjoni u ghalhekk l-appellant ma setax jinsab hati kif fil-fatt insab. Il-frazi "ghall-habta ta' " tindika hin approssimattiv u tinkludi hin vicin dak imsemmi fl-imputazzjoni izda zgur mhux tnax-il siegha wara. Il- prosekuzzjoni qalet li huwa ovvju li dan kien zball dattilografu. Jekk inhuwa hekk, il-prosekuzzjoni kellha tiehu hsieb taghmel jew titlob il- korrezzjoni opportuna tempestivament"

Illi dan l-istess principju gie riaffermat mill-istess Qorti ta' l-Appell Krminali f'diversi kawzi ohra inkluz dawk fl-ismijiet Pulizija vs Warren Piscopo u Pulizija vs Rita Thuema, it-tnejn decizi fid-19 ta' Ottubru 2011.

Illi b'applikazzjoni ta' dawn il-principji ghall-kaz in ezami huwa car li l-imputati odjerni ma jistghux jinstabu hatja ta' l-imputazzjonijiet lilhom addebietati ghaliex dawn jirreferu ghal fatti li suppost sehhew fid-29 ta' Ottubru 2009 fil-hdax ta' fil-ghaxija meta il-provi li ngiebu quddiem din il-Qorti jirreferu ghal-fatti li sehhew fid-29 ta' Ottubru 2009 fit-tlieta u nofs ta' fil-ghodu.

Ghal dawn il-motivi ma ssibx lill-imputati hatja ta' l-imputazzjonijiet kif dedotti u tilliberahom minnhom."

Illi tant id-data hija element importantissimu li jrid jigi pruvat, li anke fejn kien hemm ammissjoni l-Qorti tal-Appell waslet biex tillibera lill-appellant minhabba zball fid-data fuq ic-citazzjoni. Illi infatti fil-kawza il-Pulizija vs André Falzon, deciza mill-Qorti tal-Appell per Imh. Dr. Edwina Grima, nhar id-19 ta' Novembru 2015, nonostante li l-imputat kien ammetta l-imputazzjonijiet kontra tieghu quddiem l-Ewwel Qorti, in vista tal-fatt li kien irrizulta li kien hemm zball fic-citazzjoni rigward id-data ta' meta gie kommess ir-reat il-Qorti illiberat lill-appellant.

Illi sentenza ohra li trattat dan il-punt dwar id-dettalji fic-citazzjoni u l-importanza li jigu pruvati hija il-Pulizija vs Kurt Falzon, deciza mill-Qorti tal-Appell fit-30 ta' Settembru 2021 mill-Imhallef Dr. A Bugeja, li ukoll trattat kaz ta' ragion fattasi, fejn hemmhekk il-

Qorti wara li għamlet rassenja tal-ġurisprudenza relevanti anke tul is-snin li għaddew u daħlet fil-kwistjoni tal-insenjamenti dwar iċ-ċitazzjoni bħala avviso di comparire, xorta waħda illiberat lill-appellanti minħabba żball fid-data:

"36. Is-sitwazzjoni fil-każ odjern hija tali li l-Prosekuzzjoni xliet lillappellat li wettaq reat f'data u ħin partikolari u l-provi prodotti wrew li huwa wettaq ir-reat f'data differenti minn dik li ġiet imputata lilu. Irriżulta wkoll li ma saret ebda korrezzjoni tal-partikolaritajiet taż-żmien u ħin imputati fl-istadju debitu. Din għalhekk mhix kwistjoni ta' kunflitt bejn żewġt xhieda dwar id-data ta' meta twettaq ir-reat f'kuntest fejn iż-żewġt dati jkunu ġew koperti bil-parametri ta' żmien u ħin indikati fl-avviż. Dan ikun jista' jitqies bħala kunflitt fil-verżjonijiet mogħtija fil-kors tas-smigħ tax-xiehda u li jista' jkollu ċerti konsegwenzi fuq il-ġudizzju.

37. Il-każ odjern huwa tali li jindika, anke minn ċerti tweġibiet tal-parte civile stess, li l-partikolarità taż-żmien indikata fl-avviż setgħet kienet żbaljata, jew almenu inċerta. Din ma ġietx b'xi mod korretta fl-istadju proċedurali debitu; u biex il-Qorti tkun ċara, din mhux dejjem tkun tort tal-Prosekuzzjoni. B'hekk ikun jirriżulta li l-prova dwar meta jkun ġie mwettaq ir-reat de quo ma tkunx koperta in kwantu tkun taqa' barra mill-parametri taż-żmien li fih il-Prosekuzzjoni tkun qegħda tixli lill-imputat.

38. F'dan il-każ jirriżulta li hemm element ta' konfużjoni dwar meta effettivament inbidlet is-serratura tal-bieb ta' barra tar-residenza tal-konjuġi Falzon - konfużjoni li fil-kamp penali ma tistax timmilita favur sejbien ta' ħtija - in kwantu sabiex tinstab ħtija din tkun trid tistrieħ fuq provi sikuri u mhux provi inċerti jew konfużi...

45. Fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet, din il-Qorti tqis li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) kellha quddiemha sitwazzjoni fejn it-tibdil seta' seħħ fl-24 ta' Ottubru daqskemm fil-25 t' Ottubru skont l-appellat jew inkella fis-26 ta' Ottubru daqskemm fis-27 ta' Ottubru skont il-parte civile. Din il-Qorti tistqarr li mhux l-ewwel darba li Qorti jkollha sitwazzjoni fejn mill- provi ma tkunx tirriżulta d-data preċiża ta' meta jkun seħħ l-ispoll anki għaliex f'każijiet ta' din in-natura, is-suġġett attiv tar-reat ikun normalment aġixxa bil-moħbi u għalhekk ikun sussegwentement sar ir-rapport mal-Pulizija da parte tas-suġġett passiv tar-reat meta dan tal-aħħar effettivament ikun induna li jkun ġie hekk turbat fil-pussess tiegħu. Iżda, f'dan il-każ partikolari, il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) kienet marbuta bid-diċitura taċ-ċitazzjoni liema ċitazzjoni ndikat data preċiża u mhux żmien approssimattiv ta' meta effettivament seħħet ir-raġion fattasi.

Dan ifisser illi l-insenjament tal-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawżi John Mary Briffa, Rita Theuma u Warren Piscopo rispettivament, isib applikazzjoni f'dan il-każ. Għalhekk, din il-Qorti tqis li l-Qorti tal-Maġistrati (Malta) ma setgħetx issib ħtija fl- appellat għal tibdil fis-serratura li seħħ nhar is-27 ta' Ottubru 2017 in kwantu jirriżulta mingħajr dubju dettat mir-raġuni li dakinhar tas-27 ta' Ottubru 2017 il-parte civile ndunat bit-tibdil imma mhux li fis-27 ta' Ottubru 2017 kien seħħ it-tibdil fis-serraturi.

47. F'dan il-każ il-Prosekuzzjoni għażlet li tintrabat esklussivament mad-data tas-27 t'Ottubru 2017; u fl-avviż ma saret ebda riferenza għal żmien qabel din id-data. Dan qiegħed jingħad b'mod partikolari għaliex din il-Qorti tais li r-reat ikkontemplat mid-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 85(1) tal-Kodiċi Kriminali huwa reat ta' natura istantanja allavolja l-effetti tiegħu jaf ikunu ta' natura duratura jew permanenti.

52. Dan ikun ifisser ghalhekk li l-Qorti tal-Magistrati (Malta) kienet korretta fid-decizjoni taghha li tikkunsidra li l-azzjoni kif proposta mill-Prosekuzzjoni kontra Kurt FALZON ma setghetx tirnexxi. Il-Qorti tal-Magistrati (Malta) kienet korretta wkoll fir-ragunament taghha li ghalkemm jirrizultaw lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni l-elementi li jsawru r-reat ta' ragion fattasi, il-Prosekuzzjoni naqset li tipprova sodisfacentement li dan twettaq fil-parametri temporali hekk ipprezentati fic-citazzjoni kontra l-imputat qua appellat. In oltre, ma jirrizultax li ntalbet xi korrezzjoni tal-imputazzjoni saz-zminijiet opportuni. Ghaldaqstant, il-Qorti tal-Magistrati (Malta) setghet kemm legalment kif ukoll ragonevolment tasal ghall-konkluzjoni taghha li tillibera lill-imputat qua appellat."

Sentenzi ohra li gew decizi similarment bl-applikazzjoni tal-insenjamenti supra kienu:

•The Police vs Mohammed Hussein Abdi, decided by the Court of Appeal on the 18th of December 2017

• Il-Pulizja vs John Paul Azzopardi, deciza nhar it-30 ta' Novembru, 2017 mill-Qorti tal-Appell

• Il-Pulizija vs John Tanti, deciza nhar il-31 ta' Lulju 2019 mill-Qorti tal-Appell

Maghmula dawn is-sottomissjonijiet dwar il-kwistjoni tad-data u l-hin fic-citazzjoni, l-esponenti jaghmel referenza ghall-kawza il-Pulizija vs Rita Zammit, deciza mill-Qorti tal-Appell nhar l-14 ta' April 2005 liema kawza tigi spiss citata mill-Qrati meta jitrattaw zball f'dettalji bhala data u hin fic-citazzjoni. Fil-kaz odjern, l-Avukat Generali kien intavola appell wara li l-imputata giet liberata minhabba zball fid-data tal-akkuza, fejn l-Avukat Generali kien ilmenta li l-Ewwel Qorti kienet skorretta li ma laqghetx it-talba tal-prosekuzzjoni ghall-korrezzjoni tad-data. Il-Qorti tal-Appell hawnhekk kienet cahdet l-appell tal-Avukat Generali u kienet iddikjarat is-segwenti:

"Ghal kull buon fini pero' jigi osservat bhala linea ta' gwida li l-Ewwel Qorti ghamlet sew li ma laqghetx it-talba ghall-korrezzjoni tac-citazzjoni f' cirkostanza tant materjali w sostanzjali bhal ma hija d-data tal-kommissjoni tal-allegat reat, wara li mhux biss kienu gew konkjuzi l-provi tal-prosekuzzjoni, imma sahansitra kienet xehdet l-appellata u ghalqet il-provi taghha w saret it- trattazzjoni mid-difiza w sahansitra l-kawza kienet gja differita ghas-sentenza. Meta l-appellata ddecidiet li toffri x-xhieda taghha, hija kellha sitwazzjoni kristallizata quddiemha u cioe' serje ta' provi li kollha jindikaw li l-allegat reat kien gara xaharejn qabel id-data indikata, sia pure erronjament millprosekuzzjoni, fl- akkuza. Ghalhekk meta ppreparat id-difiza taghha kellha kull dritt tistenna li ma jiccaqalqux illasti w l-parametri tal-akkuza minn dawk li kienu sa millbidu nett tal- kawza.

Altrimenti, kieku jigu ammessi korrezzjonijiet ta' natura hekk sostanzjali, wara li jkun xehed l-akkuzat u d-difiza tkun ghalqet il-kaz taghha, dan ikun abbuz lampanti mill-process penali a skapitu talpersuna akkuzata w tali agir, apparti li fil-fehma ta' din il-Qorti ikun jikkostitwixxi minaccja serja ghad-dritt ta' smiegh xieraq, ikun qed ikun ingust mad-difiza w mall-akkuzat b' mod li johloq pregudizzju w dannu rrimedjabbli."

...In oltre, issa jmiss lil din il-Qorti sabiex tikkwota l-Artikolu 360 tal-Kodici Kriminali u sussegwentament tifli l-gurisprudenza f'dan ir-rigward, fosthom dawk ikkwotati mill-appellant innifsu.

L-artikolu 360(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jaqra li:

'Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti tal-akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw.Ghandu jkun fiha wkoll it-twissija li, jekk il-persuna mharrka tonqos li tidher, hija tigi arrestata b'mandat tal-qorti u mressqaquddiem l-istess qorti fil-jum li jkun imsemmi filmandat.' (Enfazi u sottolinear mizjud minn din il-Qorti)

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija [Spettur Gabriel Micallef] vs Andre' Falzon' gie kkunsidrat li:

'Illi fil-kaz in dizamina ma jistax jinghad illi l-appellanti qieghed jallega illi huwa ma fehemx in-natura ta'l-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, jew inkella li ma kenitx l- inetnzjoni tieghu li jammetti, izda jirrizulta mill-atti illi abbazi tal-fatti tal-kaz kif esposti, l-Ewwel Qorti ma setatx issib htija ghal tali akkuzi billi ma kenux jissussistu fid-data indikata fl-akkuza. Issa l-kodici penali taghna jimponi l-obbligu fuq il-Qorti Kriminali taht l-artikolu 436(3)(c) li ghandha taghmel dak kollu li m'huwiex projbit jew mhux ordnat mill-ligi taht piena ta' nullita, kull meta l-Qorti fid-diskrezzjoni taghha jidhirliha li hu hekk mehtieg ghat-tikxif tal-verita.' Illi l-appellanti allura ghandu ragun u din il-Qorti ma tistax taghlaq ghajnejha ghal dan in-nuqqas procedurali daqslikieku ma kienx jezisti u dan ghaliex is-sentenza impunjata tirrifletti fatti li mhumiex sostanzjati bil-provi li hemm fl-atti, ghalkemm l-appellanti ammetta ghalihom. Kwindi din il-Qorti ma ghandhiex trqi ohra hlief li tghaddi sabiex tannulla id-decizjoni appellata u dan billi tirrizulta decizjoni hazina fuq il- mertu u dan kif previst fl-artikolu 428(5) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta. Illi affermat dan allura din il-Qorti bis-setgha moghtija lilha fl-artikolu 428(6) ser tghaddi sabiex titratta l-mertu ta' dan il-kaz daqslikieku ma kienx hemm ammissjoni minn naha ta'l-appellanti.

Illi s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi li:

"Ic-citazzjoni ghandha ssemmi car il-persuna mharrka, u ghandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuza, bil-partikularitajiet ta' zmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistghu jinghataw..."

Illi fis-sentenza mghotija fit-18 ta' Ottubru 2005 mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali fil- kawza f'l-ismijiet Pulizija vs John Mary Briffa, fejn l-appellant f'dik il-kawza gie akkuzat b'reati li allegatament sehhew "ghall-habta tas-7.30 p.m." mentri l-provi kienu jirrigwardaw incident li sehh "ghall-habta tas-7.30 a.m.", intqal li:

"L-imputazzjoni ghalhekk kif impostata qed tirreferi ghal xi haga li allegatament grat tnax-il siegha wara u l-ewwel Qorti hekk sabet lill-appellant hati. Mill-provi ma jirrizultax li gara xi incident fil-hin indikat f'l-imputazzjoni u ghalhekk l-appellant ma setax jinsab hati kif fil-fatt insab. Il-frazi "ghall-habta ta' tindika hin approssimattiv u tinkludi hin vicin dak imsemmi f'l-imputazzjoni izda zgur mhux tnax-il siegha wara. Il-prosekuzzjoni qalet li huwa ovvju li dan kien zball dattilografu. Jekk inhuwa hekk, il-prosekuzzjoni kellha tiehu hsieb taghmel jew titlob il-korrezzjoni opportuna tempestivament"

Illi dan l-istess principju gie riaffermat mill-istess Qorti ta'l-Appell Krminali f'diversi kawzi ohra inkluz dawk fl-ismijiet Il-Pulizija vs Warren Piscopo u Pulizija vs Rita Thuema, it-tnejn decizi fid-19 ta' Ottubru 2011.

Stabbiliti dawn il-principji dottrinali u applikati għall-każ in eżami huwa car allura illi l-appellanti kellu jiġi illiberat mill-akkużi kif dedotti kontra tiegħu billi dawn jirreferu għal perijodu ta' żmien differenti minn dak li fih seħħew l-allegati fatti li wasslu għall-imputazzjoni odjerna. Illi allura billi lProsekuzzjoni naqqset milli tinduna b'dan l-iżball u tirrettifikah fil-ħin opportun, u billi l-Avukat Generali huwa issa fi stadju ta' appell prekluż milli jitlob il-korrezzjoni meħtieġa biex tiġi sanata l- akkuża, ma hemmx dubbju illi l-imputazzjonijiet kif dedotti kontra l-appellanti ma jistgħux jissussitu billi fid-data indikata fl-akkuża l-appellanti ma ikkomettiex ir-reati lilu addebitati.'

Fis-sentenza fl-ismijiet 'Il-Pulizija (Spettur Pierre Micellef Grimaud) vs Christopher Ryan iben Mark, imwieled Pieta', fit-12 ta' Ġunju, 1994, detentur tal-karta ta' l-identita' numru 297494(M) U Joshua Xerri iben Gaetano, imwieled Pieta', fid-19 ta' Otturbu, 1991, detentur tal-karta ta' l-identita' numru 571991 (M) gie kkunsidrat:

'Illi l-appellati ġew imressqa quddiem il-Qorti tal-Maġistrati taħt arrest fis-seduta tat-3 ta' Diċembru, 2011 akkużat b'diversi reati li allegatament seħħew fit-12 ta' Diċembru, 2011. Illi l-provi bdew jinstemgħu u l-ewwel Qorti fis-7 ta' Diċembru, 2011 rat illi hemm raġunijiet biżżejjed biex l-imputati jitqiegħdu taħt att ta' akkuża u irrinvjat l-atti lill-Avukat Generali skont il-liġi.

Illi minn dak in-nhar sal-4 ta' Ottubru, 2012 kien hemm ħames okkażżjonijiet fejn l-atti tal-kawża ġew rinvjati lill-Avukat Generali.

Minbarra, dan fis-seduta tad-19 ta' Lulju, 2012 il-Prosekuzzjoni ippreżentat mill-ġdid l-akkużi. Fil-fatt, dawn kienu jirrigwardaw akkużi speċifiki lill-appellat Christopher Ryan, waħda li tirrigwarda r-recidiva u oħra dwar ksur ta' sentenza sospiża. Għandu jingħad li l-akkuża tar-recidiva ma ssibx ruħha fil-korp tas-sentenza. Dawn l-akkużi godda wkoll jirreferu għad-data tat-12 ta' Diċembru, 2011.

Illi l-Avukat Generali appellant iddikjara li l-Prosekuzzjoni talbet il-korrezzjoni tad-data. Din id-dikjarazzjoni ma tirriżulta minn ebda verbal u kieku l-prosekuzzjoni talbet tali korrezzjoni u l-Qorti ma laqtax tali talba l-prassi dejjem segwita hi li titlob lill-Qorti biex tivverbalizza t- talba tiegħek u il-Qorti tieħu provvediment in materja. Minn dan kollu ma hemm xejn.

Illi hu car li hemm żball fid-data ta' meta graw il-fatti kif intqal fuq. Għall-korrettezza għandu jingħad li kemm il-prosekuzzjoni f'darbtejn, kif ukoll l-Avukat Generali matul il-kors kollu tal-kawża flew kemm il-darba l-inkartament. Din il-Qorti ssibha ferm stramba kif ħadd ma nduna bi żball ta' tali proporzjoni.

Illi l-Avukat Generali hu tal-fehma li l-ewwel Qorti żbaljat meta ħelset lill-appellati mill-osservanza tal-ġudizzju a bażi ta' żball ta' data meta ġew kommessi l-allegat reati. Fil-korp tar-rikors tiegħu għamel referenza għall-żewġ sentenzi li javallaw it-teżi tiegħu. Min-naħa tal-appellati l-abbli difensuri ndikaw lill-Qorti ġurisprudenza aktar reċenti ta' din il-Qorti, diversament presjeduta, li jimmilataw favur l-argumenti tagħhom li kien hemm l-opportunita' biex dan l-iżball jiġi sanat iżda la l-prosekuzzjoni u lanqas l-Avukat Generali ma talbu sanatorja għalhekk l-ewwel Qorti kienet korretta fid-deċiżjoni tagħha. Hawnhekk, għandha ssir referenza għall-żewġ appelli deċiżi t-tnejn fid-19 ta' Ottubru, 2011 fl-ismijiet Il-Pulizija v. Warren Piscopo u Il-Pulizija v. Ruth Theuma (it-tnejn per Imħallef David Scicluna).

F'dawn iż-żewġ sentenzi l-meritu kien il-ħin u l-Qorti laqgħet it-talba li kien hemm ħinijiet differenti minn meta allegatament sar ir-reat għal meta fil-fatt realment sar l-allegat reat.

Illi f'dan il-kawża, hawnhekk qed nitkellmu dwar avarija ta' għaxar tijiem u f'dan il-process kien hemm wisq opportunitajiet biex jiġi senat tali żball.

Illi din il-Qorti taqbel perfettament mal-ewwel Qorti li laħqet tali deċiżjoni anki fuq l-iskorta tas-sentenzi hawn fuq indikati.'

Illi huwa fundamentali li ż-żmien meta sar ir-reat jaqbel maż-żmien indikat fiċ-ċitazzjoni. In effetti r-reat irid jikkombaċja mad-data inkriminata. F'dan ir-rigward issir referenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija vs Nicole Anne Testa li ġiet deċiża fil-31 ta' Mejju 2017 mill-Qorti tal-Appell Kriminali fejn din tal-aħħar rriteniet is-segwenti:

"Is-subartikolu (2) ta' l-Artikolu 360 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi li: Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mħarrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti tal-akkuża, bil-partikularitajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinħtieġu jew li jkunu jistgħu jingħataw….". L-istess Qorti imbagħad tagħmel referenza għall-kawża fl-ismijiet Pulizija vs John Mary Briffa fejn kien hemm żball fil-ħin ta' meta seħħ l-incident fejn il-Qorti tal-Appell Kriminali qalet li: "L-imputazzjoni għalhekk kif impostata qed tirreferi għal xi ħaġa li allegatament ġrat tnax-il siegħa wara u l-ewwel Qorti hekk sabet lill-appellant ħati. Mill-provi ma jirriżultax li ġara xi incident fil-ħin indikat f'limputazzjoni u għalhekk l-appellant ma setax jinsab ħati kif fil-fatt insab. Il-frażi "għall-ħabta ta' tindika ħin approssimattiv u tinkludi ħin viċin dak imsemmi f'l-imputazzjoni iżda żgur mhux tnax-il siegħa wara. Il-prosekuzzjoni qalet li huwa ovvju li dan kien żball dattilografu. Jekk inhuwa hekk, il-prosekuzzjoni kellha tieħu ħsieb tagħmel jew titlob il-korrezzjoni opportuna tempestivament." Il-Qorti fil-kawża kontra Nicole Anne Testa kompliet billi ddeċidiet hekk: "il-Qorti qatt ma tista issib ħtija dwar il-kummissjoni ta' xi reat li ikun seħħ fi żmien ieħor u mhux dak indikat fl-akkuża, ċirkostanza li hija tant materjali u sostanzjali fil-każ imressaq 'il quddiem mill-Prosekuzzjoni. Dan għaliex l-artikolu 360 stess ifisser kif għandha tiġi redatta iċ-ċitazzjoni u liema huma dawk l-indikazzjonijiet meħtieġa sabiex il-persuna imħarrka tkun tista tħejji id-difiża tagħha tajjeb u dan bil-fatti kif indikati lillha f'dik iċ-ċitazzjoni. Issa jekk dawk il-fatti ikunu ġew indikati ħażin, allura il-binarji ta' l-azzjoni ma ikunux ġew definiti jew ikunu ġew definiti ħażin. … Illi il-Qorti ftit għandha x'iżżid meta rinfaċċjata b'dan id-difett proċedurali billi l-akkużi kollha jirreferu għal data oħra u mhux dik meta seħħ dan is-sinistru stradali biex b'hekk l-appellanti qatt ma tista' tiġi misjuba ħatja li wettqet ir-reati addebitati fil-ġurnata indikata fiċ-ċitazzjoni, u cioe' dik tal-05 ta' Mejju 2015, billi kellu jirriżulta mill-provi imressqa mill-Prosekuzzjoni illi dawk ir-reati seħħew f'jum ieħor."

Illi fil-każ odjern il-Qorti tinnota li l-Prosekuzzjoni qatt ma talbet korrezzjoni tad-data inkriminata u in oltre l-Prosekuzzjoni ma ġabet l-ebda prova biex turi li l-firma li ġiet iffalsifikata saret fid-disgħa (9) ta' Jannar elfejn u tnax (2012) jew ġimgħa qabel tali data u mhux fit-tletin (30) ta' Novembru elfejn u disgħa (2009).

Għaldaqstant l-imputat ma jistax jinstab ħati tal-ewwel (1) akkuża."

Din il-Qorti tagħmel referenza wkoll għal sentenza ta' din il-Qorti hekk kif ippreseduta fl-ismijiet The Police vs. Harish Daswani fejn ġie ritenut is-segwenti:

"The charge sheet has in instances been considered as a notice for the accused to appear in Court, the prosecution however chose to limit the charge to a particular date as well as the preceding months and therefore excluded the preceding years. From the acts it appears clearly that all preparations made by the accused for the complainant to come to Malta took place before the period indicated in the charge sheet. Even though the complainant continued residing with the accused, his wife and the father of the accused throughout the period mentioned in the charge sheet and a payment via Western Union also appears to have taken place to Home Maid Agency PTE Ltd on 11th of June 2013 according to a document filed at fol 661 and therefore while the complainant was already in Malta and her residence permit per fol 341 was valid till the 2nd of May 2014 and was issued on the 4th of September 2013 and the employment permit 39 Deciża nhar l-1 ta' Settembru, 2020 was also renewed in 2014 during the period mentioned in the charge sheet, the behaviour facilitating the entry and residence took place before the complainant arrived in Malta and therefore not in the period mentioned in the charge sheet.

For these reasons, the Court is upholding the First ground of appeal and declaring that the Court could not have found guilt of the first charge in view that not all the elements of the offence took place in the period mentioned in the charge sheet. The Court is therefore abstaining from taking cognisance of the second grievance regarding article 248A of the Criminal Code as well as parts of the third grievance through which regard the charge of human trafficking, apart from that which has been considered by this Court regarding the admissibiity of the statement released by the accused and also parts which are also linked to the offence under article 251B of the Criminal Code."

Illi ghalkemm l-iskop tac-citazzjoni huwa dak ta' avviz sabiex l-imputat jidher quddiem il-Qorti, din il-Qorti hija tal-fehma li gialadarba l-Prosekuzzjoni ghazlet li takkuza lill-appellant b'data u jiem partikolari, kellha tiprova 'l hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni illi l-allegat spoll sar nhar id-19 t' April, 2020 jew fil-jiem ta'qabel. Illi f'dan il-punt issir referenza wkoll ghal sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija vs Carmel Polidano moghtija fis-26 ta' Ottubru 20161 fejn gie ritenut is-segwenti:

"Jigi stabbilit illi l-kliem 'fil-granet ta' qabel' certament jirrestringi l-perjodu ghal mhux aktar minn gimgha."

Ghaldaqstant ic-citazzjoni zgur ma tkoprix il-perjodu tas-Sajf 2019, iz-zmien meta Anthony Ebejer qal li nduna bl-att spolljattiv, kwazi sena qabel iz-zmien indikat fl-istess citazzjoni.....Stabbiliti dawn il-principji dottrinali u applikati ghall-kaz in ezami huwa car allura illi l-appellanti kellu jigi illiberat mill-akkuza kif dedotta kontra tieghu billi din tirreferi ghal perijodu ta' zmien differenti minn dak li fih sehh l-allegati fatti li wasslu ghall-imputazzjoni odjerna."

Issir referenza wkoll għall-kawża **Pulizija vs Ramon Mifsud Grech**, deċiża mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) fit-23 ta' April 2012 fejn intqal:

> *"Illi s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta jipprovdi li: Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mħarrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuża, bil-partikularitajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinħtieġu jew li jkunu jistgħu jingħataw. Għandu jkun fiha wkoll it-twissija li, jekk il-persuna mħarrka tonqos li tidher, hija tiġi arrestata b'mandat tal-Qorti u mressqa quddiem l-istess Qorti fil-jum li jkun imsemmi fil-mandat. Illi dan l-istess prinċipju*

ġie riaffermat mill-istess Qorti ta' l-Appell Kriminali f'diversi kawżi oħra inkluż dawk fl -ismijiet **Pulizija vs Warren Piscopo** *u* **Pulizija vs Rita Thuema**, *it-tnejn deċiżi fid-19 ta' Ottubru 2011. Illi b'applikazzjoni ta' dawn il-prinċipji għall-każ in eżami huwa ċar li l-imputati odjerni ma jistgħux jinstabu ħatja ta' l-imputazzjonijiet lilhom addebietati għaliex dawn jirreferu għal fatti li suppost seħħew fid-29 ta' Ottubru 2009 fil-ħdax ta' filgħaxija meta il-provi li nġiebu quddiem din il- Qorti jirreferu għal-fatti li seħħew fid-29 ta' Ottubru 2009 fit-tlieta u nofs ta' fil-għodu. Għal dawn il-motivi ma ssibx lill-imputati ħatja ta' l-imputazzjonijiet kif dedotti u tilliberahom minnhom.*"

Interessanti wkoll dak li ntqal fil-kawża **Pulizija vs John Psaila**, deċiża mill-Qorti tal-Appell fit-28 ta' Settembru 2006:

> "*L-aggravju ta' l-appellant huwa fis-sens illi l-ewwel Qorti erronejament illiberat lill-appellat minħabba li l-azzjoni kienet preskritta meta fil-fatt u skond il-liġi dan ma kienx il-każ. L-appellant isostni illi meta fis-sentenza tagħha l-ewwel Qorti ddikjarat il-kawża preskritta, dan ġara wara li kien hemm talba milqugħa għall-korrezzjoni f'dettal fiċ-ċitazzjoni, u cioe` fir-rigward tal-kunjom ta' l-allegata vittma. Skond l-appellant, kien il-każ li jiġi applikat l-artikolu 175(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, fis-sens li tali korrezzjonijiet setgħu jiġu permessi b'mod li allura l-imputat m'hemmx għalfejn jiġi nnotifikat mill-ġdid. Jidher pero`, ikompli jgħid l-appellant, li l-ewwel Qorti ma applikatx dan l-artikolu b'mod legali u raġjonevoli u ma apprezzatx is-sinifikat u l-funzjoni legali taċ-ċitazzjoni li hija sempliċement avviso a comparire. Fis-seduta tas-16 ta' Frar 2006, l-appellat (allura imputat) deher u, minħabba f'hekk biss, il-funzjoni prinċipali taċ-ċitazzjoni ġiet eżawrita. Barra minn hekk ma jirriżultax li l-appellat b'xi mod allega li ma kienx notifikat għas-seduta ta' dak innhar. Skond id-difensur ta' l-appellat, Dottor Vincent Galea, waqt is-sottomissjonijiet orali li saru quddiem din il-Qorti fis-seduta tat-23 ta' Ġunju 2006, l-appell ta' l-Avukat Ġenerali ma jimmeritax li jiġi milqugħ peress illi d-difiża ta' l-appellat meta deher quddiem l-ewwel Qorti kienet tikkonsisti filli hu ma kienx jaf min hi "Catherine Muscat" u allura bil-korrezzjoni li saret fiċ-ċitazzjoni d-difiża tiegħu setgħet titbiddel peress illi "Catherine Micallef" kienet persuna kompletament differenti. Issa, mill-atti jirriżulta illi fis-16 ta' Frar 2006 l-appellat deher, wara li ġie notifikat biex iwieġeb għall-imputazzjoni kif oriġinarjament formulata, u, skond il-verbal ta' dakinhar, iddikjara li ma jridx avukat. Minn imkien ma jirriżulta x'kienet id-difiża tiegħu. Mill-istess verbal jirriżulta, pero`, illi xehdet bil-ġurament "Catherine Micallef" li nfurmat lill-Qorti li kunjomha kien "Micallef" u mhux "Muscat". F'dak l-istadju l-prosekuzzjoni talbet korrezzjoni fiċ-ċitazzjoni fis-sens illi l-kunjom ta' l-allegata parti leża jinbidel u minflok "Muscat" jinqara "Micallef". L-ewwel Qorti deħrilha li, wara tali korrezzjoni, kellha tiddikjara l-azzjoni preskritta. Jiġi sottolinejat l-ewwelnett illi s-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali jipprovdi: "Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mħarrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' 1- akkuża, bil-partikularitajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinħtieġu jew li jkunu jistgħu jingħataw." Issa l-ġurisprudenza kostanti tal-Qrati tagħna hi fis-sens li ċ-ċitazzjoni in kwistjoni mhix ħlief avviż lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti (avviso di comparire). Fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti (diversament presjeduta) fl-ismijiet* **Il-Pulizija v. Joseph Buttigieg** *fil-25 ta' Lulju 1994, intqal: "L-insenjament tal-qrati tagħna, kemm dawk superjuri kif ukoll inferjuri, hu tista' tgħid univoku u ġie kristallizzat fis-sentenza tal-Qorti Kriminali (li allura kienet tisma'*

appelli mill-qrati inferjuri) tas-6 ta' Diċembru, 1948 fl-ismijiet **Il-Pulizija v. Arthur S. Mortimer A. & C.E.** *(Vol.XXXIII.iv.758) li daħlet ukoll fl-oriġini tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 360, introdott fl-1911.*

Brevement, iċ-ċitazzjoni ma hi xejn ħlief avviż jew ordni sabiex il-ġudikabbli jidher quddiem qorti inferjuri fil-ħin u data li jiġu indikati lilu, minflok ma jinġieb quddiem dik il-qorti taħt arrest (Art. 360(1)). Din iċ-ċitazzjoni ma hix il-bażi tal-akkuża, bħalma hu l-każ tal-att ta' akkuża quddiem il-Qorti Kriminali. L-akkuża jew imputazzjoni tiġi profferita fil-qorti inferjuri meta tinqara mill-prosekuzzjoni: 'La vera imputazione si deduce contro l'imputato dalla prosecuzione dinanzi alla Corte stessa. La lotta fra la prosecuzione e l'imputato non si impegna per mezzo della citazione, ma si impegna per mezzo della querela, della esposizione dei fatti che seguono innanzi alla Corte per parte dell'ufficiale prosecutore'. Dan ifisser li ġaladarba l-persuna mħarrka effettivament tidher quddiem il-qorti, il-funzjoni prinċipali taċ-ċitazzjoni (għax hemm funzjonijiet oħra, bħal, per eżempju, li l-imputat ikun jaf biex qed jiġi akkużat sabiex ikun jista' jiddefendi ruħhu sew, kif ukoll l-interruzzjoni tal-preskrizzjoni) tkun ġiet eżawrita (ara f'dan is-sens ukoll is-sentenza ta' din il-Qorti tad-19 ta' Ġunju, 1989 fl-ismijiet **I1- Pulizija vs Noel Zarb Adami**)*." U bħalma qalet din il-Qorti (diversament presjeduta) fis-sentenza mogħtija fl-4 ta' Novembru 1994 fil-kawża fl-ismijiet Il-Pulizija v. Emanuel Buttiġieġ: "Id-dettalji msemmijin dwar il-fatti għandhom jiġu ndikati fiha mhux għall-fini tal-validita` tagħha, jew tal-proċeduri, kompriża s-sentenza, li jsegwuha, iżda għall-fini ta' prattiċita`' u ta' evitar ta' telf ta' żmien, u ċioe` biex l-imputat x'ħin jidher quddiem il-Qorti jkun jaf fuqhiex ikun ġie mħarrek, u hekk dakinhar stess li jidher ikun preparat biex jiddefendi ruħu għall-imputazzjoni dedotta. ..... Dan kollu premess ifisser li ċ-ċitazzjoni li jkun fiha l-ordni lill-imputat biex jidher quddiem il-Qorti tal-Maġistrati qatt ma tista' tkun nulla, kemm jekk tkun tikkontjeni kif ukoll jekk ma tikkontjenix dettalji korretti jew skorretti tal-fatti. F'ebda każ dik iċ-ċitazzjoni ma ġġib in-nullita` tal-proċeduri sussegwenti, kompriża s-sentenza." Is-subartikolu (2) ta' l-artikolu 360 tal-Kodiċi Kriminali jirrikjedi biss li ċ-ċitazzjoni jkun fiha l-fatti ta' l-akkuża. Fis-sentenza tagħha fl-ismijiet* **Il-Pulizija v. Philip Schembri** *mogħtija fit- 18 ta' Novembru 1994 minn din il-Qorti (diversament presjeduta), ġie spjegat: "Dawn il-fatti, naturalment, iridu juru b'mod ċar ir-reat li tiegħu l-persuna tkun qed tiġi imputata, mingħajr il-ħtieġa ta' tiġbid ta' kliem jew immaġinazzjoni, jiġifieri b'mod li l-imputat ikun jaf ta' liema reat jew reati qed jigi akkużat u għal liema reat jew reati jrid iwieġeb." L-appellat fil-fatt deher fid-data li għaliha kien notifikat biex jidher sabiex iwieġeb għall-imputazzjoni li f'data, ħin u lok speċifiċi kien hedded u insulenta lil persuna partikolari bi kliem. Stante li kien hemm żball fil-kunjom ta' dik il-persuna, il-prosekuzzjoni talbet korrezzjoni. Fis-sentenza ta' din il-Qorti diversament presjeduta mogħtija fit-18 ta' Marzu 1955 (per l-Imħallef William Harding) fl-ismijiet* **Il-Pulizija v. Spiru Spiteri** *(Vol. XXXIX.iv.986) ġiet milqugħa talba tal-prosekuzzjoni għal korrezzjoni fid-data, nonostante l-oppożizzjoni tad-difiża fuq il-motiv li din ġiet mitluba wara li nstemgħu l-provi tal-prosekuzzjoni u wara li d-difiża kienet saret, u sentenza ngħatat fl-istess ġurnata. F'dik is-sentenza ntqal l-ewwel nett illi l-Qorti mhix obbligata tiddifferixxi l-kawża, meta tkun saret korrezzjoni, jekk ma ssirx talba għad-differiment mill-imputat. U żiedet tgħid hekk: "Lanqas hu l-każ li jingħad li bil-korrezzjoni l-imputat seta' kien 'deceived' jew 'misled', jew b'xi mod preġudikat; għax id-dettalji dwar ir-reat kontenuti fiċ-*

ċitazzjoni ma setgħux ma jurux lill-imputat kontra liema fatt hu kellu jiddefendi ruħu …. Fil-prim'istanza, fejn il-korrezzjoni taċ-ċitazzjoni tista' ssir, il-pregudizzju, għall-finijiet ta' kwistjonijiet simili, ma għandux jiġi magħmul jikkonsisti filli l-imputat ma jkunx jista' japprofitta ruħu minn żball tal-prosekuzzjoni, imma filli ġenwinament, minħabba dak l-iżball, hu jkun ġie b'xi mod imfixkel fil-mezzi tad-difiża. Lanqas għandu jintesa li hawn si tratta, mhux ta' difett fis-sens li l-korrezzjoni kellha tikkonsisti f'kambjament tar-reat imputat, imma pjuttost ta' dik li tissejjaħ 'variance'; għax appuntu 'variance' hi deskritta fil-ġurisprudenza Ingliża bħala 'some difference between the allegation and the evidence, and not to a different offence' (ara Martin vs. Pridgeon, 1859, 23 J.P. 630)." Fil-każ in eżami l-appellat kien jaf preċiżament kontra liema reat hu kellu jiddefendi ruħu. Bil-korrezzjoni ta' kunjom l-allegata parti leża, ma kien qiegħed jinbidel xejn mis-sustanza tal-fatti imputati u wisq anqas mir-reat ipotizzat b'dawk il-fatti. L-ewwel Qorti setgħet tilqa' t-talba għall-korrezzjoni mingħajr il-ħtieġa li ċ-ċitazzjoni terġa' tiġi notifikata u dan għaliex meta saret il-korrezzjoni kien hemm sempliċement "variance" u ma sar ebda tibdil sostanzjali fir-reat addebitat lill-appellat. Ara wkoll fl-istess sens is-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fid-9 ta' Ġunju 1995 fl-ismijiet Il-Pulizija v. Miriam Gravina. Konsegwentement in-notifika oriġinali taċ-ċitazzjoni kienet għadha tgħodd u, skond l-artikolu 687(2) tal-Kodiċi Kriminali, iż-żmien ta' preskrizzjoni għar-rigward ta' kull reat kriminali għandu jkun sospiż mill-waqt li imputazzjoni tiġi notifikata lill-persuna imputata. Konsegwentement l-appell ta' l-Avukat Ġenerali jimmerita li jiġi milqugħ."

Fil-każ odjern, jidher li l-ħin huwa wieħed ampjament skorrett u qatt ma ntalbet l-ebda korrezzjoni mingħand il-Prosekuzzjoni f'dan ir-rigward. Għalhekk, jirriżulta li l-ħin indikat fiċ-ċitazzjoni huwa wieħed skorrett. Għaldaqstant, f'dawn iċ-ċirkostanzi u mingħajr preġudizzju għal konstatazzjonijiet magħmula minn din il-Qorti fir-rigward tal-ewwel u t-tieni imputazzjoni, din il-Qorti sejra tgħaddi biex tillibera lill-imputat minn kull imputazzjoni u ħtija.

DECIDE

Għal dawn ir-raġunijiet, wara li l-Qorti rat l-Artikoli 325(1)(a) tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Artikoli 3(1), 3(1A), u 3(2)(a) tal-Kap 104 tal-Liġijiet ta' Malta, ir-regolament 110(3) tal-Leġiżlazzjoni Sussidjarja 65.11, l-Artikolu 15 (1)(a), 15(2) u 15(3) tal-Kap 65 tal-Liġijiet ta' Malta, mhux qed issib lill-imputat ħati tal-imputazzjonijiet imressqa fil-konfront tiegħu u qiegħda tilliberah.

(ft) Dr Simone Grech
Maġistrat

(ft) John Vella
D/Reġistratur

Vera Kopja

Għar-Reġistratur